

ВІДГУК

доктора медичних наук, професора Анкіна Миколи Львовича

на дисертаційну роботу Філоненка Євгена Андрійовича:

**«Лікування пацієнтів із переломами ліктьового відростка за методикою
блокованого остеосинтезу»,**

представленої до спеціалізованої вченої ради Д 64.607.01 ДУ «Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І.Сітенка Національної академії медичних наук України» до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.21 - травматологія та ортопедія.

Актуальність обраної теми дисертації.

Дисертаційна робота написана на актуальну тему сучасної ортопедії та травматології, оскільки переломи ліктьового відростка складають близько 10% у структурі переломів ліктьового суглоба, й трапляються з частотою 1,08 на 10 тис. населення на рік. Висока частота переломів ліктьового відростка серед осіб працездатного віку зумовлює надзвичайну актуальність даної проблеми. Це пояснюється тим, що саме у молодому працездатному віці необхідне швидке відновлення працездатності, об'єму та сили рухів у ліктьовому суглобі. Згідно літературних даних найбільш розповсюдженим методом лікування переломів ліктьового відростка є напружений металоостеосинтез спицями Кіршнера та дротяним серкляжем (Методика за Weber). Метод вважається “золотим стандартом” в лікуванні переломів ліктьового відростка та простим у виконанні. При цьому кількість незадовільних результатів залишається високою і становить за літературними даними 18,5-45,6%, до 95% проведених металоостеосинтезів виконуються із порушенням техніки, що й призводить до ускладнень і повторних оперативних втручань (Schneider, 2014). Зважаючи на вищевказане, на перший план лікування даної травми виходить необхідність стабільної фіксації уламків та ранньої реабілітації, повернення пацієнтів до праці та повсякденного життя. В останній час в усіх хірургічних напрямках медицини

на перший план виходять оперативні втручання із використанням малоінвазивних технологій. Такий підхід дозволяє не лише зменшити кількість післяопераційних ускладнень та забезпечує гарний косметичний ефект, а й дозволяє максимально рано розпочати реабілітацію пацієнта та отримати найкращий результат лікування, що є особливо актуальним для травматології. Саме тому, зменшення інвазивності методик лікування травматичних пошкоджень, зокрема переломів ліктьового відростка, залишається актуальним як для практичних лікарів, так і для науковців.

Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами.

Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт Вінницького національного університету ім. М.І. Пирогова («Комплексна діагностика змін структурно-функціонального стану опорно-рухового апарату у хворих із травмами та дегенеративно-дистрофічними захворюваннями», шифр теми 0109П001775. У межах теми автором виконано ретроспективну оцінку результатів лікування пацієнтів із переломами ліктьового відростка, проаналізовано результати експериментальних досліджень, а також лікування пацієнтів за умов застосування авторської методики металоостеосинтезу ліктьового відростка інтрамедулярним блокованим гвинтом. Розроблені практичні рекомендації щодо лікування пацієнтів із переломами ліктьового відростка за авторською методикою).

Наукова новизна результатів дослідження.

Вперше в результаті проведеного аналізу напружено-деформованого стану кінцево-елементних моделей ліктьової кістки з варіантами остеосинтезу ліктьового відростка після його переломів доведено, що за умов використання розробленого блокованого гвинта рівень максимальних напружень у ліктьовому відростку та на імпланті в зоні перелому значно нижчий порівняно із застосуванням спиць та дротяного серкляжа за методикою Weber за всіх видів навантаження (згинання, розтягнення).

Встановлено, що остеосинтез ліктьового відростка, проведений блокованим гвинтом, за умов навантаження методики блокованого металоостеосинтезу ліктьового відростка. При цьому автор застосовує науково значущі методи - біомеханічне дослідження та математичне моделювання. Слід зазначити, що автор не лише оцінює ефективність запропонованої методики та можливість її застосування з лікувальною метою, а й порівнює її із класичною методикою за Weber. Результати дослідження переконливо доводять переваги авторської розробки. У п'ятому розділі автор наводить результати впровадження методики металоостеосинтезу ліктьового відростка блокованим гвинтом в клінічну практику. Окремо слід відзначити, що в даній частині дисертаційної роботи автор використовував спеціальні опитувальники - шкалу обстеження функції ліктьового суглоба клініки Mayo та шкалу обстеження функції верхньої кінцівки DASH (Disability of the Arm, Shoulder and Hand Outcome Measure). Дані опитувальники дозволяють оцінити функцію травмованої кінцівки як об'єктивно, так і суб'єктивно, що виводить дане дослідження на якісно вищий рівень. Позитивні результати лікування свідчать на користь правильно обраного напрямку досліджень і наукової та практичної цінності роботи. В розділі "Аналіз та узагальнення результатів" автор систематизував отримані дані, обґрунтував результати власного дослідження та співставив ці результати із такими у інших дослідженнях. У дослідженні сформульовано 7 висновків, які є обґрунтованими, відповідають завданням дослідження та логічно витікають зі змісту дисертації та проведених власних досліджень. Практичні рекомендації випливають із результатів роботи та логічно завершують її. Клінічний матеріал дисертаційної роботи є достатнім, методи оцінки результатів та методики проведення досліджень - коректні, результати вірогідні та підтверджуються результатами статичної обробки отриманих даних, висновки - обґрунтовані. Структура та оформлення дисертації відповідають вимогам ВАК України.

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях і авторефераті.

В опублікованих працях повністю викладено основні положення виконаних наукових досліджень. Під час проведення досліджень використовувались методи, адекватні до поставлених завдань.

Структура та обсяг дисертації.

Дисертація побудована за стандартною схемою, викладена українською мовою на 186 сторінках. Робота складається із вступу, огляду літератури, матеріалів та методів дослідження, двох розділів власних досліджень - клінічного та експериментального, аналізу та узагальнення результатів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаної літератури, що включає 177 джерела, із яких 101 викладені латиницею та 76 - кирилицею. Робота ілюстрована 32 таблицями, 49 рисунками.

У вступі проаналізовано актуальність теми, викладена мета дослідження. Задачі дослідження відповідають поставленій меті. Огляд літератури викладено змістовно, дозволяє провести оцінку стану проблеми і висвітлити труднощі які виникають при лікуванні хворих з переломами шийки стегнової кістки.

У другому розділі описані матеріали і методики дослідження. Автор дає загальна характеристику контингенту хворих, наводить дизайн дослідження, детально описує методи дослідження та розроблені експериментальні методики. Методичний рівень проведеної науково- дослідної роботи є достатньо високим. В ній використано сучасні загально- клінічні, інструментальні, біохімічні та статистичні методи обробки отриманого матеріалу. В третьому розділі проведено аналіз віддалених результатів лікування переломів ліктьового відростка за Вебером. В даному розділі ретельно проаналізовано особливості травм, лікувальну тактика та реабілітацію у післяопераційному періоді. Автор оцінює ефективність лікування пацієнтів, частоту ускладнень, пояснює причини незадовільних результатів та обґрунтовує доцільність розробки та впровадження

малоінвазивних способів фіксації кісткових уламків із мінімальною травматизацією оточуючих м'яких тканин. В четвертому розділі автор наводить результати експериментальних досліджень із оцінки запропонованої від 20 до 90 Н забезпечує більшу жорсткість фіксації відламків порівняно з методикою Weber. На підставі результатів експериментальних досліджень на фізичних моделях та математичного моделювання запропоновано спосіб металоостеосинтезу перелому ліктьового відростка за методикою блокованого гвинта, визначено показання до виконання цієї методики та розроблено алгоритм лікування переломів за вказаним методом.

Практичне значення одержаних результатів.

Запропонована методика малоінвазивного металоостеосинтезу переломів ліктьового відростка та системи для її виконання (Патент України на корисну модель № 73928) дала змогу навантажувати кінцівку в ранньому післяопераційному періоді, знизити термін непрацездатності хворих і в 97 % досягти відмінних результатів лікування. Розроблені показання до стабілізації перелому ліктьового відростка за методикою блокованого синтезу дають змогу диференційованого підходу до вибору методу лікування пацієнтів із переломами ліктьового відростка та стабілізації останнього після остеотомії, що в свою чергу забезпечує покращення результатів лікування вказаної категорії хворих. Представлено практичні рекомендації щодо застосування інтрамедулярного блокованого металоостеосинтезу для оптимізації процесу лікування постраждалих із переломами ліктьового відростка та його остеотомії, дотримання яких дає змогу підвищити якість лікування та зменшити терміни непрацездатності хворого. Результати дисертаційної роботи впроваджено в навчально-методичний процес кафедри ортопедії і травматології Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, роботу травматологічного відділення Вінницької обласної клінічної лікарні ім. М.І. Пирогова, травматологічного відділення та

травмпункту МКЛШМД міста Вінниці.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Достовірність наукових положень, висновки та рекомендації, що приводяться в дисертації, обумовлена сучасним методичним рівнем наукової роботи. Здобувач опублікував 13 наукових працях, із них 6 статей та 5 тези - у фахових наукових виданнях України, що входять у перелік ДАК, матеріалах конференцій та з'їздів, 1 патент України на корисну модель, 1 галузеве нововведення.

Недоліки дисертації щодо її змісту та оформлення.

Всі розділи роботи виконані на високому науково-методологічному рівні та не викликають зауважень.

Наявні зауваження щодо структури дисертації. У вступі мету дослідження слід було б сформулювати дещо іншим чином, а саме: Покращити результати лікування хворих з переломами ліктьового відростка, шляхом розробки та впровадження в практику системи для інтрамедулярного блокованого синтезу. В другому розділі до кінця не зрозуміло, як саме проводився відбір пацієнтів для даного дослідження. В третьому розділі деякі таблиці та діаграми дублюють аналогічні, викладені раніше у розділі “Матеріали та методи дослідження”. В п'ятому розділі є велика кількість таблиць із нагромадженням даних. Для більш наглядного відображення даних було б доцільно представити частину даних у вигляді діаграм.

По суті роботи маються запитання до автора:

1. Чи відбувається компресія ліктьового відростка під час згинання передпліччя при металоостеосинтезі блокованим гвинтом?
2. Чи впливає методика остеотомії ліктьового відростка на вибір способу його фіксації

Однак вищезгадані зауваження не суттєві та не впливають на цінність та значимість даної роботи.

Висновки.

Дисертаційна робота Філоненка Євгена Андрійовича: «Лікування пацієнтів із переломами ліктьового відростка за методикою блокованого остеосинтезу», представлена на здобуття вченого ступеня кандидата медичних наук є самостійною, закінченою науково-дослідною роботою. Мета поставлена в роботі досягнута, задачі вирішені.

Дисертація виконана на сучасному науковому рівні. Основні положення і висновки дисертаційної роботи обґрунтовані і науково аргументовані, відображають зміст роботи і відповідають поставленим завданням та меті дослідження. Наведені вище зауваження не мають принципового значення і не впливають на наукову та практичну цінність дисертації. Таким чином, дисертаційна робота відповідає вимогам п.11 "Порядку присудження наукових ступенів та присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника", затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07 березня 2007 року №423, а автор заслуговує присвоєння йому наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.21 - "травматологія та ортопедія".

**Завідувач кафедри ортопедії
та травматології № 2
НМАПО ім. П.Л. Шупика,
доктор медичних наук, професор**

М.Л. Анкін

М.Л. Анкін

29.12.18

*Увазі тов. до
ради 05.01.18 р.*